

Wojewódzki Ośrodek Metodyczny
w Gorzowie Wielkopolskim

Bezpieczeństwo uczniów w dokumentacji szkolnej

Opracowanie i prowadzenie: Marek Piechowiak

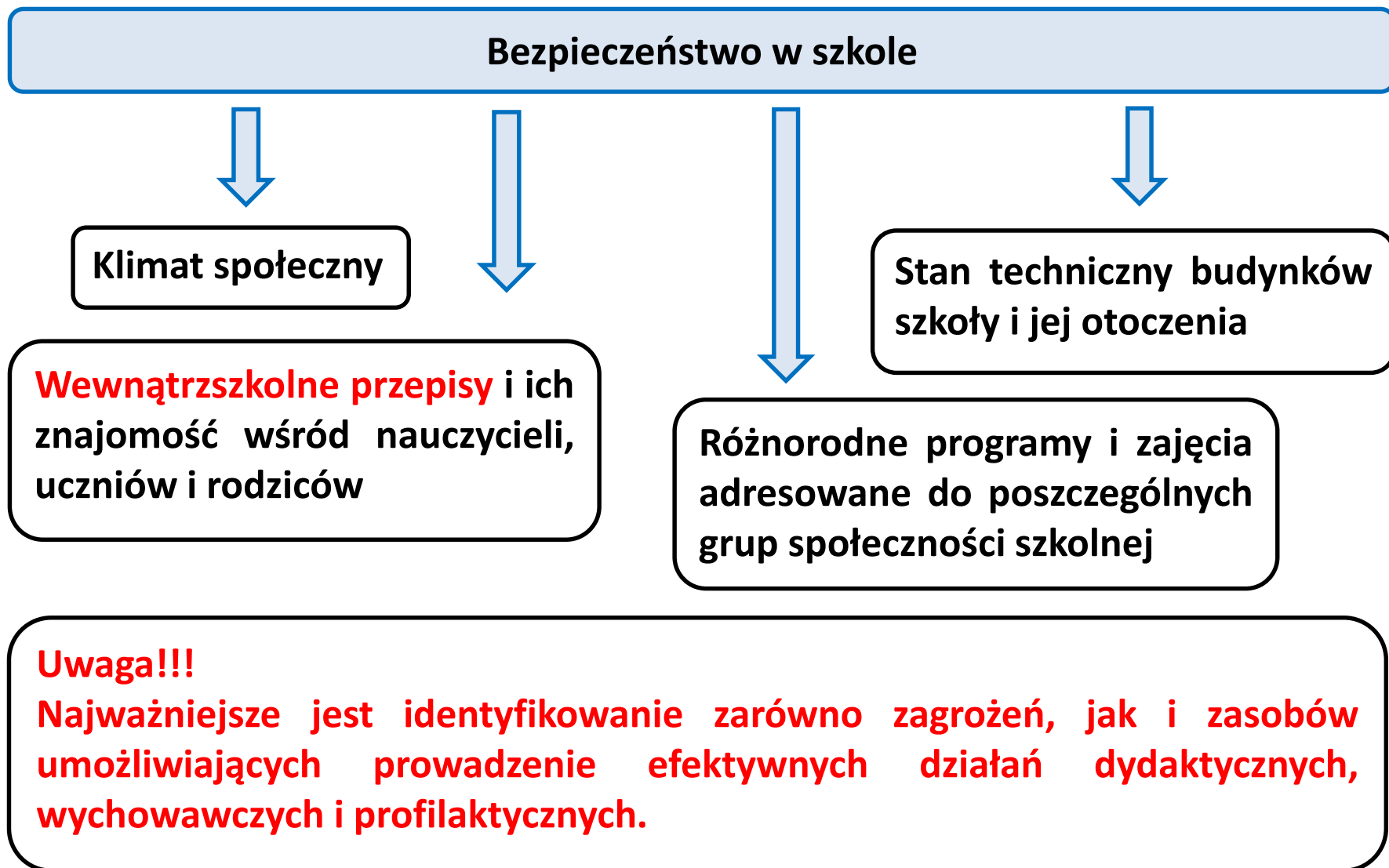
- Bezpieczeństwo uczniów w szkole jest **wartością stawianą na pierwszym** miejscu przez większość rodziców.
- **Z badań Instytutu Badań Edukacyjnych** na grupie ok. 5 tys. rodziców wynika, iż blisko 80% oczekuje, aby szkoła była bezpieczna, 60% liczy na kompetencje nauczycieli, a ¼ na wysoki poziom nauczania.

Źródło: Raport *BEZPIECZNA SZKOŁA, Zagrożenia i zalecane działania profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i cyfrowego uczniów*, Departament Wychowania i Kształcenia Integracyjnego MEN, Warszawa 2017.

- Polscy piętnastolatki uważają się za **nieszczęśliwych outsiderów**, którzy w szkole nie czują się bezpiecznie.
- Według danych zebranych **w badaniu PISA** 26% polskich uczniów deklarowało, że co najmniej kilka razy w miesiącu doświadczało różnych form prześladowania czy znęcania się.

- Z badań przeprowadzonych na zlecenie **Rzecznika Praw Dziecka** wynika, że na niezadowolenie ze środowiska szkolnego wskazywało 22% uczniów drugich klas szkół podstawowych, 20% uczniów szóstych klas szkół podstawowych oraz 18% uczniów szkół średnich.

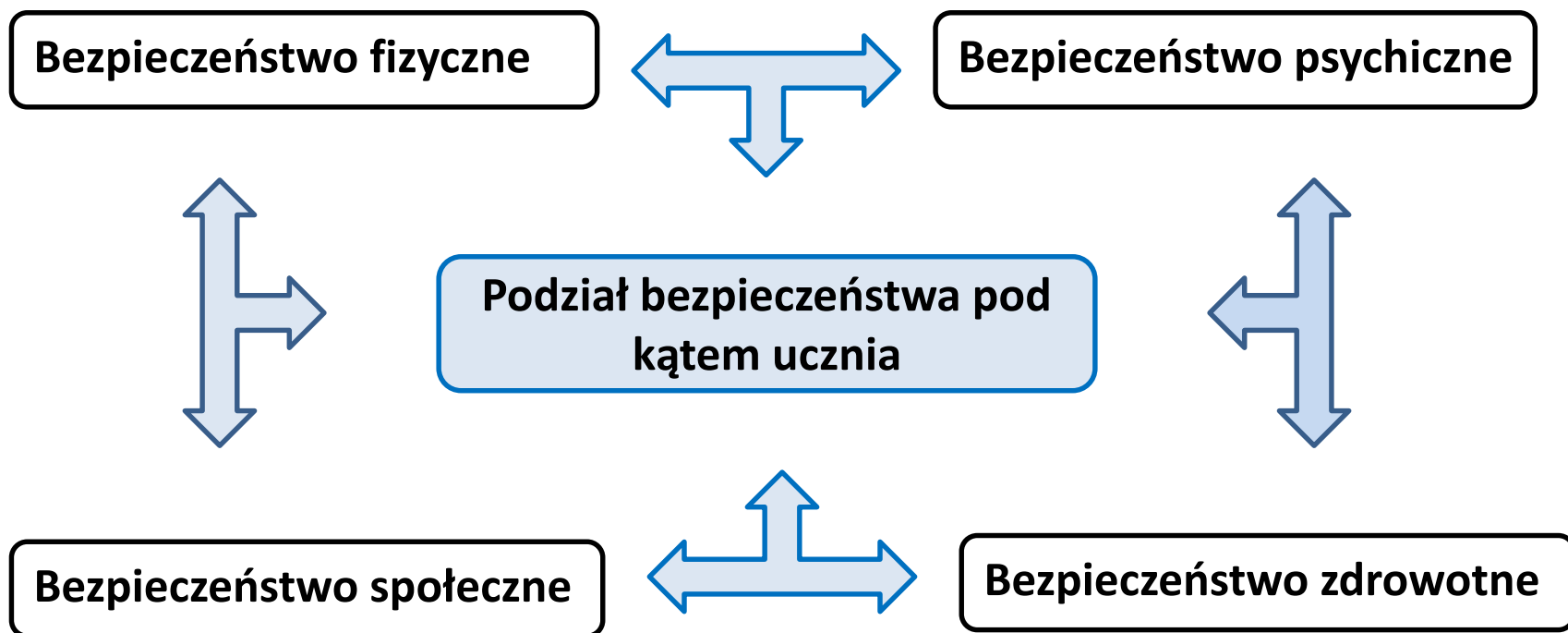
Wybrane czynniki mające wpływ na bezpieczeństwo w szkole

Przyczyny wypadków w szkole:

- **brak wiedzy** na temat aktualnego stanu i potrzeb szkoły w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny, brak przeglądów i pomiarów oraz lekceważenie zagrożeń i nieznanomość przepisów,
- **brak środków finansowych** na odpowiednie przygotowanie się na zagrożenia,
- **niewłaściwa organizacja czasu ucznia w szkole:** brak zagospodarowania czasu podczas lekcji i przerw, powodujące u ucznia nudę i poszukiwanie sposobów jej odreagowania,
- **ograniczenia przestrzenne:** zagęszczenie, nadmiar bodźców, hałas,
- **niewłaściwy system norm obowiązujących w szkole:** niejasny, niespójny, nieprzestrzeganie norm,
- **niewłaściwa reakcja na zachowania uczniów:** reakcje niekonsekwentne, bagatelizowanie zachowań, brak reakcji na drobne wykroczenia, brak skutecznej mediacji w przypadku konfliktów,
- **pojawianie się nowych zagrożeń** jak zagrożenia w cyberprzestrzeni.

Bezpieczeństwo oczami ucznia i rodzica

Czym jest poczucie bezpieczeństwa?

- słowniki definiują „**bezpieczeństwo**” jako stan spokoju, pewności i niezagrożenia,
- termin „**poczucie bezpieczeństwa**”, jest pojęciem węższym niż bezpieczeństwo, odnosi się do subiektywnych odczuć człowieka o zaspokojeniu jego **potrzeby bezpieczeństwa**, człowiek ma poczucie:
 - ✓ stanu braku zagrożenia,
 - ✓ dobrostanu odczuwanego w jakimś miejscu, w jakiejś sytuacji, w relacji z kimś,
 - ✓ braku odczuwania negatywnych emocji,
 - ✓ dużego poczucia własnej skuteczności.

Bezpieczeństwo ucznia w świetle prawa

Bezpieczeństwo w przepisach
prawa oświatowego

Bezpieczeństwo w przepisach
prawa pozaoświatowego

Statut szkoły

Program wychowawczo-profilaktyczny

Dyrektor szkoły

Przepisy wewnętrzne

Dokumenty sprawowania nadzoru

Znajomość przepisów wśród nauczycieli i pracowników, uczniów i rodziców

Zasady bezpieczeństwa i obowiązki postępowania w sytuacji zagrożenia regulują m.in:

- ustawa o działaniach antyterrorystycznych z 10 czerwca 2016 r. (**art. 1 i 2**),
- ustawa Kodeks Cywilny z 23 kwietnia 1964 r. (**art. 415, 426 i 427**),
- ustawa o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich z 9 czerwca 2022 r. (**art. 4**),
- ustawa Kodeks Karny z 6 czerwca 1997 r. (**art. 1, 10 i 115**),
- ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 26 października 1982 r. (**art. 14**),
- ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z 29 lipca 2005 r. (**art. 1, 2, 5 i 19**).

art. 1 ust. 1 pkt 14 i 21 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe
System oświaty zapewnia w szczególności:

- 14) utrzymywanie bezpiecznych i higienicznych warunków** nauki, wychowania i opieki w szkołach i placówkach;
- 21) upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o bezpieczeństwie** oraz **kształtowanie właściwych postaw wobec zagrożeń**, w tym związanych z korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych, i sytuacji nadzwyczajnych.

art. 98 ust. 1 pkt 4 i 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe
Statut szkoły zawiera w szczególności:

- 4) **cele i zadania szkoły** wynikające z przepisów prawa oraz **sposób ich wykonywania**, w tym w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, organizowania opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi, umożliwiania uczniom podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej, językowej i religijnej, z **uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa** oraz zasad promocji i **ochrony zdrowia**;
- 7) **zakres zadań nauczycieli**, w tym nauczyciela wychowawcy i nauczyciela bibliotekarza, oraz **innych pracowników szkoły**, w tym także **zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę**, a także **sposób i formy wykonywania tych zadań** dostosowane do wieku i potrzeb uczniów oraz warunków środowiskowych szkoły;

art. 98 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe
Statut szkoły zawiera w szczególności:

4. W przypadku szkoły dla dzieci i młodzieży cele i zadania szkoły określone w statucie uwzględniają program wychowawczo-profilaktyczny szkoły, o którym mowa w art. 26.

DZIAŁ I Przepisy ogólne

DZIAŁ II Organy szkoły i ich kompetencje

DZIAŁ III Organizacja pracy szkoły

DZIAŁ IV Nauczyciele i pracownicy niepedagogiczni szkoły

DZIAŁ V Wewnątrzszkolne ocenianie

DZIAŁ VI Organizacja wewnątrzszkolnego doradztwa zawodowego

DZIAŁ VII Prawa i obowiązki członków społeczności szkolnej

DZIAŁ VIII Opieka i pomoc uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

DZIAŁ IX Organizacja współdziałania szkoły z poradniami psychologiczno–pedagogicznymi oraz innymi podmiotami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży

DZIAŁ X Ceremoniał szkolny

DZIAŁ XI Postanowienia końcowe

DZIAŁ I Przepisy ogólne

ROZDZIAŁ 3 Cele i zadania szkoły

§4. 4. Do zadań szkoły należy w szczególności:

- 1) zapewnianie **bezpiecznych i higienicznych** warunków pobytu uczniów w szkole oraz zapewnianie **bezpieczeństwa** na zajęciach organizowanych przez szkołę;
- 2) realizowanie zadań opiekuńczych odpowiednio do wieku uczniów i potrzeb środowiskowych uwzględniając zasady **bezpieczeństwa** oraz promocji i ochrony zdrowia;

DZIAŁ II Organy szkoły i ich kompetencje

ROZDZIAŁ 1 Dyrektor szkoły

§8. 1. Kieruje działalnością dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, a w szczególności odpowiada za:

- 1) zapewnienie **bezpieczeństwa** pracy nauczycielom i nauki uczniom;

DZIAŁ III Organizacja pracy szkoły

ROZDZIAŁ 9 Warunki bezpiecznego pobytu uczniów w szkole

§25. 1. W celu zapewnienia **bezpieczeństwa, ochrony przed przemocą, uzależnieniami oraz innymi przejawami patologii społecznej w obiekcie szkolnym**, nadzór nad tym, kto wchodzi na teren szkoły sprawują: pracownik obsługi szkoły oraz dyżurujący nauczyciele.

3. Szkoła zapewnia uczniom opiekę pedagogiczną oraz **pełne bezpieczeństwo w czasie organizowanych przez nauczycieli zajęć na terenie szkoły oraz poza jej terenem w trakcie wycieczek.**

DZIAŁ III Organizacja pracy szkoły

ROZDZIAŁ 10 Organizacja zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

§26. 1. W przypadku zawieszenia zajęć w przypadkach określonych w przepisach prawa, na okres powyżej dwóch dni, w szkole organizowane są zajęcia dla uczniów z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość – najpóźniej od trzeciego dnia zawieszenia tych zajęć.

3. Kształcenie na odległość realizowane jest z uwzględnieniem konieczności zapewnienia **bezpieczeństwa wynikającego ze specyfiki zajęć**.

16. W ramach aktywności związanych z kształceniem na odległość z wykorzystaniem Internetu, nauczyciele zobowiązani są do przekazania uczniom i rodzicom informacji o konieczności i sposobach **zachowania bezpieczeństwa w sieci**.

DZIAŁ IV Nauczyciele i pracownicy niepedagogiczni szkoły

ROZDZIAŁ 2 Zadania nauczycieli

§30. 1. Nauczyciel prowadzi pracę dydaktyczno-wychowawczą i opiekuńczą **oraz odpowiada za bezpieczeństwo powierzonych jego opiece uczniów.**

2. Do obowiązków nauczycieli należy w szczególności:

2) zapewnienie uczniom **bezpieczeństwa w czasie zajęć organizowanych przez szkołę oraz w czasie pełnienia dyżurów** w miejscu wyznaczonym przez dyrektora;

DZIAŁ IV Nauczyciele i pracownicy niepedagogiczni szkoły

ROZDZIAŁ 3 Zadania wychowawców klas

§31. 1. Zadaniem wychowawcy jest sprawowanie opieki wychowawczej nad uczniami powierzonego mu oddziału, a w szczególności:

3) podejmowanie działań umożliwiających **rozwiązywanie konfliktów w zespole uczniów pomiędzy uczniami a innymi członkami społeczności szkolnej.**

2. Wychowawca realizuje zadania poprzez:

4) tworzenie środowiska zapewniającego wychowankom prawidłowy rozwój fizyczny i psychiczny, opiekę wychowawczą oraz **atmosferę bezpieczeństwa i zaufania;**

DZIAŁ VII Prawa i obowiązki członków społeczności szkolnej

ROZDZIAŁ 2 Prawa i obowiązki uczniów

§65. 1. Każdy uczeń w szkole ma prawo do:

- 1) **opieki** zarówno podczas lekcji, jak i podczas przerw międzylekcyjnych;
- 7) **życzliwego, podmiotowego** traktowania ze strony wszystkich członków społeczności szkolnej.

2. Każdy uczeń ma obowiązek:

- 12) **dbania o zdrowie, bezpieczeństwo swoje i kolegów**, wystrzegania się wszelkich szkodliwych nałogów, tj. palenia tytoniu, picia alkoholu, używania środków odurzających;

DZIAŁ IX Organizacja współdziałania szkoły z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz innymi podmiotami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży

ROZDZIAŁ 2 Współpraca z Policją i Strażą Pożarną oraz innymi podmiotami

7. Organizacja współdziałania szkoły ze Strażą Pożarną i Policją polega m.in. na:

- 1) udziale uczniów szkoły w działaniach profilaktycznych prowadzonych przez pracowników straży pożarnej i policji, np. warsztatach, prelekcjach, związanych z zapewnieniem **bezpieczeństwa osób i mienia**;

§80.1. Szkoła współpracuje z pielęgniarką szkolną lub higienistką.

3. Do zadań pielęgniarki szkolnej lub higienistki należy w szczególności:

- 6) **współpraca z dyrektorem szkoły i nauczycielami w sprawach dotyczących bezpieczeństwa uczniów**, żywienia, warunków higienicznych w szkole oraz edukacji zdrowotnej;

Bezpieczeństwo ucznia w programie wychowawczo-profilaktycznym

W myśl art. 26 ust. 1 - 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe szkoły oraz placówki, o których mowa w art. 2 pkt 3–5, 7 i 8, realizują program wychowawczo-profilaktyczny obejmujący:

- 1) treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów oraz**
 - 2) treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.**
2. Program wychowawczo-profilaktyczny opracowuje się **na podstawie wyników corocznej diagnozy** w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.
3. **Diagnozę, przeprowadza dyrektor szkoły lub placówki albo upoważniony przez niego pracownik** szkoły lub placówki.

Plan i harmonogram działań programu wychowawczo- profilaktycznego (wersja standardowa)

L.p.	Zadanie	Sposób realizacji	Termin realizacji	Spodziewane efekty	Osoba(y) odpowiedzialna(e)	Sposób sprawowania nadzoru przez dyrektora

Plan i harmonogram działań programu wychowawczo-profilaktycznego (modyfikacja)

L.p.	Cele(e)	Miernik(i) realizacji celu	Zadanie(a)/termin realizacji	Wartość obecna miernika	Wartość oczekiwana miernika w roku 2023	Wartość docelowa miernika	Osoba(y) odpowiedzialna(e)	Sposób sprawowania nadzoru przez dyrektora
1.	Zwiększenie kompetencji nauczycieli z zakresu rozwiązywania trudnych sytuacji w klasie	Liczba nauczycieli, którzy ukończyli szkolenie z zakresu umiejętności wychowawczych	1. Szkolenie zewnętrzne (X 2023, WOM Gorzów Wielkopolski) - warsztat praktycznych umiejętności wychowawczych	2/20	6/20 (+4)	10/20 (+8)	Dyrektor szkoły	Lista obecności

Uwaga!!!

- Odpowiedz sobie na pytanie:** Dlaczego program wychowawczo-profilaktyczny powstaje w Twojej szkole (wizja programu, strategia działania – oparte na rzetelnych diagnozach),
- Wykorzystaj 4 perspektywy:** ucznia, rodzica, nauczyciela i zachodzących procesów (technika K i N),
- Zarządzaj celami nie zadaniami,**
- Diagnostuj i prognozuj (doprecyzuj mierniki realizacji celu),**
- Planuj adekwatne i mierzalne zadania,**
- Realizuj terminowo zadania, oceniaj i komunikuj efekty.**

Program wychowawczo-profilaktyczny

Cele ogólne – propozycja rok szkolny 2022/2023

Sfera społeczna ukierunkowana na:

- **kształtowanie postawy otwartości** w życiu społecznym,
- **umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych** oraz dokonywania wyborów,
- **doskonalenie umiejętności wypełniania ról społecznych, kreowanie postaw pro społecznych** w sytuacji kryzysowej (np. epidemia COVID-19, sytuacja kryzysowa uczniów z Ukrainy).

Sfera wartości ukierunkowany na:

- **zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości**, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia,
- **rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej** w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu (np. rozprzestrzenianie się epidemii COVID-19).

Bezpieczeństwo uczniów

JAK JE ZAPEWNIĆ?

Sfera fizyczna

ukierunkowana na:

- **zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych**, w tym w zakresie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się epidemii COVID-19 oraz chorób cywilizacyjnych.

Sfera psychiczna ukierunkowana na:

- **zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej**,
- **osiągnięcie właściwego stosunku do świata**, poczucia siły, chęci do życia i witalności,
- **ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału**,
- kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,
- **poszerzenie kompetencji i świadomości znaczenia wsparcia** w sytuacji kryzysowej osób z najbliższego otoczenia uczniów (rodziców, nauczycieli i wychowawców, specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rówieśników).

Opracowanie programu w oparciu o poradniki

Poszukując wsparcia w planowaniu i przeprowadzaniu diagnozy, a następnie w opracowywaniu programu wychowawczo-profilaktycznego, proponuję skorzystać z poradników opublikowanych np. przez **Ośrodek Rozwoju Edukacji**. Praktyczne wskazówki przygotowania programu wychowawczo-profilaktycznego zawierają poradniki opublikowane przez ORE:

- **„Działania wychowawczo-profilaktyczne a diagnoza potrzeb środowiska” - Joanna Borowik (Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2018),**
- **„Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły i placówki – krok po kroku” - Magdalena Wieczorek (Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2018).**

Przykład 1 uproszczonego planu działań określonych w programie wychowawczo-profilaktycznym w obszarze bezpieczeństwa

Obszar	Zadania	Adresaci	Sposób realizacji
Bezpieczeństwo	Kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia i w sytuacjach nadzwyczajnych	uczniowie kl. III	warsztaty z zakresu udzielania pierwszej pomocy
	Wyposażenie uczniów w wiedzę w zakresie właściwego reagowania na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu	uczniowie kl. IV	zajęcia edukacyjne z przyrody zajęcia z wychowawcą
	Kształtowanie praktycznych umiejętności w zakresie rozwiązywania problemów i podejmowanie decyzji	uczniowie kl. V	zajęcia z wychowawcą wg. scenariusza opracowanego przez zespół wychowawców, psychologa i pedagoga
	Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby	uczniowie kl. VI	warsztaty „Moje mocne i słabe strony”
	Poszerzanie wiedzy na temat odpowiedzialności prawnej nieletnich	uczniowie kl. VII/VIII	szkoleniowa rada pedagogiczna warsztaty dla rodziców zajęcia z wychowawcą warsztaty dla uczniów

Przykład 2 uproszczonego planu działań określonych w programie wychowawczo-profilaktycznym w obszarze bezpieczeństwa

Sfera	Zadania	Sposób realizacji
Intelektualna	Kształtowanie samodzielnego formułowania i wyrażania sądów	warsztaty w klasach debata na temat wartości i zasad działania wolontariatu
Moralna	Kształtowanie szacunku do ludzi, wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka, prawidłowe rozumienie wolności jednostki oparte na poszanowaniu osoby ludzkiej	działalność charytatywna, wolontariat szkolny powołanie Rady Wolontariatu
	Uczenie właściwego pojęcia tolerancji, odwagi w reagowaniu na niesprawiedliwość, krzywdę drugiego człowieka, agresję	warsztaty organizowane przez pedagoga szkolnego lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce

Przykład 2 uproszczonego planu działań określonych w programie wychowawczo-profilaktycznym w obszarze bezpieczeństwa

Sfera	Zadania	Sposób realizacji
Społeczna	Uczenie działania zespołowego, tworzenia klimatu dialogu i efektywnej współpracy, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów.	warsztaty z zakresu komunikacji społecznej, pracy w zespole, funkcjonowania wśród innych, analizy sytuacji problemowych i możliwości ich konstruktywnego rozwiązywania kurs mediacji dla chętnych uczniów, prowadzony przez pedagoga szkolnego
	Doskonalenie kultury bycia	zajęcia Akademii Dobrych Manier- zajęcia pozalekcyjne dla uczniów
Emocjonalna	Nauka nabywania świadomości własnych słabych i mocnych stron, kształtowanie samoakceptacji, budowanie poczucia własnej wartości	warsztaty dla uczniów prowadzone przez specjalistów z PPP lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce – wskazanie konkretnych zajęć

Przykład 2 uproszczonego planu działań określonych w programie wychowawczo-profilaktycznym w obszarze bezpieczeństwa

Sfera	Zadania	Sposób realizacji
Emocjonalna	Kształcenie umiejętności rozpoznawania własnych emocji	Warsztaty dla uczniów prowadzone przez specjalistów z PPP
	Kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów bez użycia siły	Lekcje wychowawcze z wykorzystaniem filmu o agresji i jej unikaniu
Ochrona zdrowia psychicznego	Wspieranie uczniów, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej	Indywidualne rozmowy wspierające z każdym uczniem, jego rodzicami. Ustalenie zakresu dalszych działań. Dalsze postępowanie wg ustaleń
	Odbudowanie i umacnianie u uczniów prawidłowych relacji w grupie klasowej, poczucia wspólnoty (reintegracja)	Lekcje wychowawcze – gry i zabawy integracyjne, rozmowy, warsztaty

art. 68 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe
Dyrektor szkoły lub placówki w szczególności:

6) wykonuje zadania związane z **zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom** w czasie zajęć organizowanych przez szkołę lub placówkę;

Przepis art. 68 ust. 1 pkt 6 upoważnia dyrektora szkoły do korzystania z wewnętrznych instrumentów zapewniających bezpieczeństwo uczniów jakimi są wprowadzane zarządzeniami: regulaminy, procedury, instrukcje.

Zapisy art. 6 pkt 1 oraz art. 7 ust. 2 pkt 6 Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r.
Karty Nauczyciela stanowią, że:

Art. 6. **Nauczyciel obowiązany jest:**

- 1) rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, **w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę;**

Art. 7. 2. **Dyrektor szkoły odpowiedzialny jest w szczególności za:**

- 6) **zapewnienie bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę.**

art. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe

Art.5. Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma **obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską, z poszanowaniem godności osobistej ucznia.**

Przykład zarządzenia dyrektora szkoły w sprawie zapewnienia bezpieczeństwa

Zarządzenie nr .../.../2023

Dyrektora Szkoły Podstawowej Nr ... w ...
z dnia 2023 r.

w sprawie wprowadzenia procedur reagowania i postępowania
w razie wystąpienia zagrożeń wewnętrznych...

Na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 1 i 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, z 2022 r. poz. 655, 1079, 1116, 1383, 1730 i 2089 oraz z 2023 r. poz. 185) oraz § 8 ust. 1 pkt 1 statutu Szkoły Podstawowej Nr ... w ...

zarządzam się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się procedury reagowania i postępowania w razie wystąpienia zagrożeń wewnętrznych:..., które stanowią załącznik do zarządzenia.

§ 2. Zobowiązuje się wszystkich pracowników Szkoły Podstawowej Nr ... do zapoznania się i stosowania procedur.

§ 3. Zobowiązuje się wychowawców klas do zapoznania z procedurami uczniów i rodziców.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Dyrektor Szkoły Podstawowej Nr ...
Jan Nowak

Zagrożenia zewnętrzne i procedury reagowania w razie zagrożenia

1. Wybuch pożaru

2. Otrzymanie podejrzanej
przesyłki

3. Podejrzenie podłożenia
ładunku wybuchowego

Zagrożenia zewnętrzne

4. Epidemia, kataklizm

5. Wtargnięcie terrorysty
do szkoły

6. Zagrożenie skażeniem niebezpiecznymi środkami
chemicznymi lub biologicznymi

Zagrożenia zewnętrzne i procedury reagowania w razie zagrożenia

1. Wybuch pożaru

Zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu w szkole i placówce oświatowej

2. Wtargnięcie terrorysty do szkoły

Zasady postępowania nauczyciela, współpraca z policją

3. Podejrzenie podłożenia ładunku wybuchowego

Zasady postępowania w wyniku zamachu bombowego

4. Otrzymanie podejrzonej przesyłki

Instrukcja postępowania w przypadku podejrzenia podłożenia na terenie szkoły ładunku wybuchowego lub podejrzanego pakunku

5. Zagrożenie skażeniem niebezpiecznymi środkami chemicznymi lub biologicznymi

- Procedury postępowania w przypadku uwolnienia się niebezpiecznych dla ludzi i środowiska substancji chemicznych oraz zastosowania broni biologicznej
- Procedura postępowania w przypadku wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych

6. Epidemia, kataklizm

Procedura postępowania w przypadku wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych

Zagrożenia wewnętrzne i procedury reagowania w razie zagrożenia

Zagrożenia wewnętrzne i procedury reagowania w razie zagrożenia

1. Agresywne zachowania w szkole lub przypadki fali

Procedura postępowania w przypadku zagrożeń wewnętrznych: agresja słowna, agresja fizyczna

2. Substancje psychoaktywne

- Procedura postępowania w przypadku znalezienia w szkole substancji odurzających
- Procedura postępowania w przypadku podejrzenia ucznia o posiadanie środków odurzających
- Procedura postępowania w przypadku rozpoznania u ucznia stanu odurzenia alkoholem
- Procedura postępowania w przypadku rozpoznania stanu odurzenia ucznia narkotykami, w tym dopalaczami

3. Kradzież, wymuszenia

Procedura postępowania w przypadku wystąpienia w szkole kradzieży bądź wymuszenia pieniędzy lub przedmiotów wartościowych

4. Pornografia

Procedura postępowania w przypadku rozpowszechniania przez ucznia pornografii w szkole

5. Niepokojące zachowania seksualne uczniów w szkole

Procedura postępowania w sytuacji wystąpienia niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole

Zagrożenia wewnętrzne i procedury reagowania w razie zagrożenia

6. Wypadek ucznia w szkole

Procedura postępowania pracowników szkoły gwarantujące poszkodowanemu w wypadku uczniowi należytą opiekę i niezbędną pomoc

Rejestr wypadków

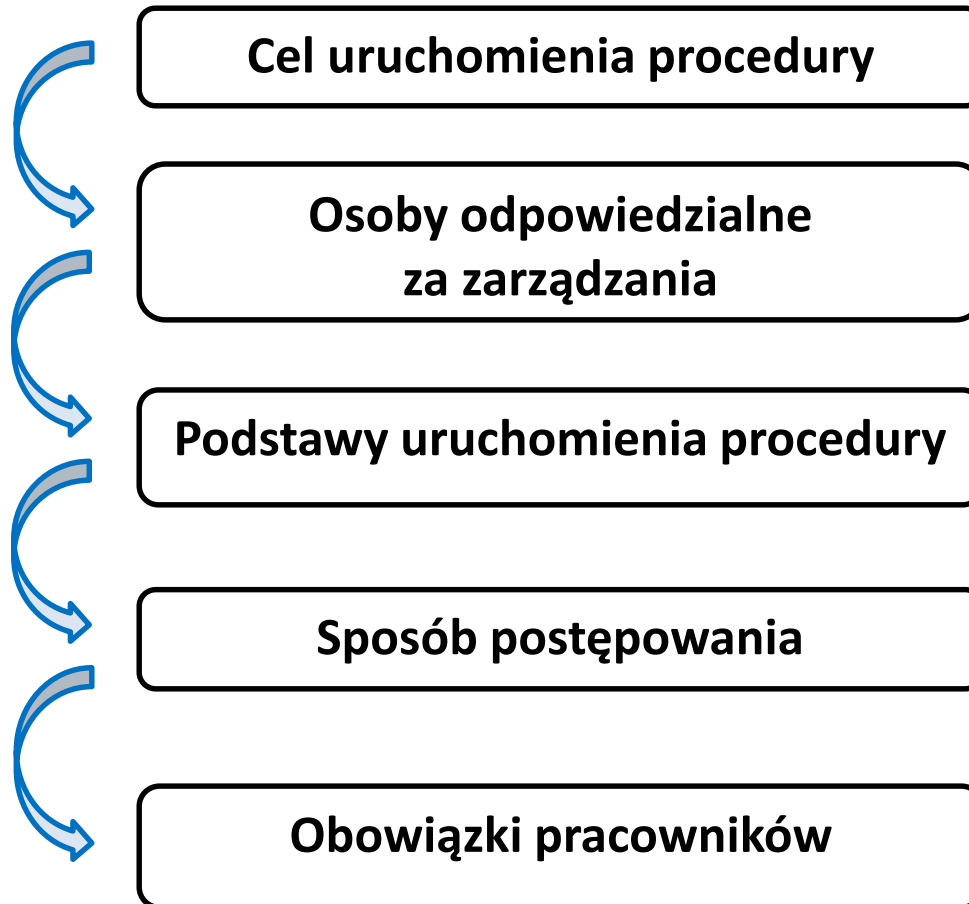
7. Czyn karalny popełniony przez ucznia

Procedura postępowania w przypadku popełnienia przez ucznia czynu karalnego oraz udzielania pomocy uczniowi będącemu sprawcą czynu karalnego

8. Ofiara czynu karalnego

Procedura postępowania w przypadku zidentyfikowania w szkole ucznia będącego ofiarą czynu karalnego oraz udzielania pomocy uczniowi będącemu ofiarą czynu karalnego

Uniwersalny schemat procedury (zagrożenie zewnętrzne i wewnętrzne)

Zagrożenia w świecie cyfrowym

- Procedura reagowania w przypadku wystąpienia zagrożenia cyfrowego
- Procedura reagowania w sytuacji dostępu do treści szkodliwych, niepożądanych i nielegalnych
- Procedura naruszenia prywatności dotycząca nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych lub wizerunku dziecka bądź pracownika szkoły
- Procedura reagowania w sytuacji zagrożenia dla zdrowia dzieci w związku z nadmiernym korzystaniem z internetu
- Procedura reagowania w sytuacji cyberprzemocy
- Procedura reagowania w sytuacji bezprawnego użycia cudzego wizerunku w sieci
- Instrukcja reagowania w sytuacji niebezpiecznych kontaktów w internecie
- Procedura reagowania w sytuacji łamania prawa autorskiego

Uniwersalny schemat procedury (zagrożenie bezpieczeństwa cyfrowego)

Podstawy prawne uruchomienia procedury

Rodzaj zagrożenia objętego procedurą

Telefony/kontakty alarmowe

**Sposób postępowania:
opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów**

Identyfikacja sprawcy (-ów)

Działania wobec sprawców zdarzenia ze szkoły/spoza szkoły

Działania wobec ofiar zdarzenia

Działania/aktywność wobec świadków

**Współpraca z policją, sądami rodzinnymi i placówkami
specjalistycznymi**

Uproszczona procedura reakcji w przypadku wystąpienia zagrożenie bezpieczeństwa cyfrowego

1. Rozmowa uczestnika zdarzenia z kierownictwem szkoły

2. Powiadomienie rodziców/opiekunów poszkodowanego ucznia

3. Działania wychowawcze i wyciągnięcie konsekwencji wobec sprawcy

4. Powiadomienie Policji/ sądu rodzinnego w przypadku naruszenia prawa

5. Udzielenie uczestnikom zdarzenia wsparcia psychologicznego

Rekomendacje strategiczne

Opracowanie przez dyrektora szkoły planu(strategii) działań:

- kadrowych,
- edukacyjnych,
- wychowawczych,
- techniczno-inwestycyjnych.

**Działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa cyfrowego
nie mogą być jedynie zbiorem ograniczeń, zakazów i kar.**

Bezpieczeństwo cyfrowe i procedury reagowania w razie zagrożenia

Rekomendacje profilaktyczne

1. Wdrożenie bezpieczeństwa na poziomie klas (szkolny lider bezpieczeństwa).
2. Szkolny kontrakt cyfrowy (może określać zakres i zasady korzystania z internetu w szkole).
3. **Działania profilaktyczne i edukacyjne skierowane do uczniów:**
 - **spotkania z ekspertem w zakresie tematyki korzystania z internetu,**
 - **lekcja wychowawcza na temat wybranego aspektu cyberbezpieczeństwa,**
 - **w ramach Dnia Bezpiecznego Internetu organizacja przez SU Dnia bezpiecznego internetu w szkole (warsztaty i zajęcia praktyczne, spotkania, dyskusje, debaty, happeningi, pikniki),**
 - **zajęcia pozalekcyjne o tematyce informatycznej (tworzenie wizerunku cyfrowego, współpraca grupowa poprzez sieć, szukanie informacji, odróżnianie fałszu od prawdy, prawa autorskie, bezpieczeństwo w sieci),**
 - **projekty edukacyjne (z uwzględnieniem nowych TIK),**
 - **realizacja wybranego programu profilaktycznego dostosowanego do potrzeb i możliwości organizacyjnych i kadrowych szkoły,**
 - **zaplanowanie działań w ramach realizowanego programu wychowawczo-profilaktycznego.**
4. Przygotowanie rady pedagogicznej do prowadzenia zajęć w zakresie bezpieczeństwa cyfrowego.
5. Uświadamianie rodziców i opiekunów prawnych uczniów znaczenia działań wychowawczych z zakresu bezpieczeństwa cyfrowego.

Dbając o bezpieczeństwo w szkole, nie traćmy z oczu uczniów!

- 1. Zmiana myślenia na temat bezpieczeństwa uczniów, której nie da się zadekretować zarządzeniem dyrektora, wyrażona zwracaniem uwagi na emocje ucznia i jego poczucie bezpieczeństwa:**
 - **obustronne przestrzeganie zasad i norm zachowania,**
 - **holistyczne spojrzenie na ucznia uwzględniające rozwój emocjonalny i społeczny, a nie tylko intelektualny (czysto edukacyjny).**
- 2. Solidarne reagowanie na przemoc i agresję w szkole poprzez:**
 - **stale poszerzaną i aktualizowaną wiedzę na temat zjawiska agresji i przemocy oraz posiadanie praktycznych umiejętności wychowawczych,**
 - **konsekwencje i jednomyślność w działaniach podejmowanych przez grono nauczycielskie.**

Dbając o bezpieczeństwo w szkole, nie traćmy z oczu uczniów!

3. Przestrzeganie zasad:

- **REGUJEMY ZAWSZE!**
- **REAGUJEMY NA ZACHOWANIE, NIE NA OSOBY!**
- **REGUJEMY SPOKOJNIE I STANOWCZO!**
- **DOPROWADZAMY DO DEESKALACJI!**

Specjaliści w szkole powinni służyć swoim doradztwem, wsparciem merytorycznym oraz własną postawą i działaniem w:

- budowaniu szkolnej kultury dbania o zdrowie psychiczne uczniów, stosując rozwiązania propagujące współpracę nauczycieli oraz rodziców,
- systematycznym monitorowaniu dobrostanu uczniów i uczennic,
- edukowaniu nauczycieli, uczniów i rodziców,
- inicjowaniu dyskusji o relacjach panujących w szkole lub ich braku,
- zastępowaniu kontroli i dyscypliny, profilaktyce zdrowia psychicznego, kształtowaniu umiejętności społecznych i emocjonalnych uczniów,
- edukowaniu uczniów w celu zwiększenie m.in: świadomości na temat potrzeb emocjonalnych, uważności na kolegów i koleżanki.

**Dziękuję, że jesteśmy razem 😊
Zapraszam do współpracy**

Marek Piechowiak